A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2015. november 19.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban — 2201/2003/EK rendelet — 23. cikk, a) pont — A szülői felelősségre vonatkozó határozatok elismerését kizáró okok — Közrend”

A C-455/15. PPU. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Varbergs tingsrätt (varbergi kerületi bíróság, Svédország) a Bírósághoz 2015. augusztus 28-án érkezett, 2015. augusztus 25-i határozatával terjesztett elő az előtte

**P**

és

**Q**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen, a harmadik tanács elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (előadó) és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. október 27-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– P képviseletében A. Heurlin advokat és M. Hellner,

– Q képviseletében K. Gerbauskas és H. Mackevičius advokatai,

– a svéd kormány képviseletében A. Falk, U. Persson, C. Meyer-Seitz és L. Swedenborg, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében M. Sampol Pucurull, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: svéd.

– a litván kormány képviseletében D. Kriaučiūnas és J. Nasutavičienė, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben, segítői: S. Samuelsson és M. Johansson advokater,

a főtanácsnok meghallgatását követően,

meghozta a következő

**Ítéletet**

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 338., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o.) és különösen annak 23. cikkének a) pontja és 24. cikke értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Svédországban lakóhellyel rendelkező P és a Litvániában lakóhellyel rendelkező Q között a gyermekeik feletti felügyeleti jog tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

## Jogi háttér

*Az 1980. évi Hágai Egyezmény*

3 A gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, Hágában 1980. október 25-én kötött egyezmény (kihirdette: az 1986. évi 14. tvr.; a továbbiakban: 1980. évi Hágai Egyezmény) 13. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az előző cikkben foglalt rendelkezések ellenére a megkeresett Állam igazságügyi vagy államigazgatási szerve nem köteles elrendelni a gyermek visszavitelét, ha az azt ellenző személy, intézmény vagy más szerv bizonyítja, hogy:

a) a gyermek felett felügyeleti joggal rendelkező személy, intézmény vagy más szerv az elvitel vagy elrejtés [helyesen: visszatartás] időpontjában nem gyakorolta ténylegesen e jogokat [helyesen: jogot], illetve előzetesen vagy utólag hozzájárult az elvitelhez vagy elrejtéshez [helyesen: visszatartáshoz];

b) a gyermeket visszavitele testi vagy lelki károsodásnak tenné ki vagy bármi más módon elviselhetetlen helyzetet teremtene számára.

Az igazságügyi vagy államigazgatási szerv akkor is megtagadhatja a gyermek visszavitelének elrendelését, ha úgy találja, hogy a gyermek ellenzi a visszavitelét és elérte már az érettségnek azt a fokát, amikor nézetei már számításba veendők.

[...]”

4 Az 1980. évi Hágai Egyezmény 1983. december 1-jén lépett hatályba. Az Európai Unió valamennyi tagállama részese az egyezménynek.

*Az uniós jog*

5 A 2201/2003 rendelet (21) preambulumbekezdése az alábbiakat mondja ki:

„A tagállamokban meghozott határozatok elismerését és végrehajtását a kölcsönös bizalom elvére kell alapozni, és az elismerés megtagadásának jogalapját a szükséges minimális szinten kell tartani.”

6 E rendelet „Általános joghatóság” című 8. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Egy tagállam bíróságai joghatósággal rendelkeznek olyan gyermek feletti szülői felelősségre vonatkozó ügyekben, aki a bíróság megkeresésékor [helyesen: a bírósághoz forduláskor] az adott tagállamban szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik.”

7 Az említett rendeletnek „A gyermek visszavitele” című 11. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A (2)–(8) bekezdést kell alkalmazni, amennyiben a felügyeleti jogokat gyakorló személy, intézmény vagy más szerv egy tagállam illetékes hatóságaihoz folyamodik azért, hogy azok a[z] [1980. évi Hágai Egyezmény] alapján hozzon határozatot annak érdekében, hogy kérelmezze annak a gyermeknek a visszavitelét [helyesen: hatóságainál kérelmezi, hogy azok a[z] 1980. évi Hágai Egyezmény alapján hozzanak határozatot azon gyermek visszavitelének az elérése érdekében], akit közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtti szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamba jogellenesen elvittek, illetve ott visszatartottak.

[...]

(6) Amennyiben a bíróság határozott a visszavitel iránti kérelem elutasításáról az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke alapján [helyesen: Amennyiben a bíróság az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke alapján visszavitelt megtagadó határozatot hozott], a bíróságnak akár közvetlenül, akár központi hatóságán keresztül, a nemzeti jog által meghatározottak szerint haladéktalanul el kell juttatnia a visszavitel elutasításáról szóló bírósági végzést [helyesen: haladéktalanul továbbítania kell a visszavitelt megtagadó bírósági határozatot] és a vonatkozó okiratokat, különösen a bírósági tárgyalások jegyzőkönyvének másolatát azon tagállam joghatósággal rendelkező bíróságához vagy központi hatóságához, amelyben a gyermek közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtt szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett. A bírósághoz a visszavitel elutasításáról szóló határozat keltétől számított egy hónapon belül be kell nyújtani az összes említett okiratot [helyesen: A bíróságnak a visszavitelt megtagadó határozat keltétől számított egy hónapon belül meg kell kapnia az összes említett okiratot.]

(7) Kivéve, ha a felek egyike már felkereste azon tagállam bíróságait [helyesen: Kivéve, ha a felek egyike már azon tagállam bíróságaihoz fordult], ahol a gyermek közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtt szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett, a (6) bekezdésben említett határozatot átvevő bíróságnak vagy központi hatóságnak tájékoztatnia kell ezekről a feleket, és fel kell kérnie őket arra, hogy az értesítéstől számított három hónapon belül a nemzeti joggal összhangban nyújtsanak be a bírósághoz egy beadványt az iránt, hogy a bíróság megvizsgálhassa a gyermekre vonatkozó felügyeleti jog kérdését.

Az e rendeletben szereplő joghatóságról szóló rendelkezések sérelme nélkül a bíróság lezárja az ügyet, amennyiben a határidőn belül a bírósághoz nem érkezik beadvány.

(8) Az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke szerinti visszavitelt elutasító határozat [helyesen: Az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke alapján hozott, visszavitelt megtagadó határozat] ellenére, e rendelet szerint joghatósággal rendelkező bíróság által kibocsátott későbbi, a gyermek visszavitelét elrendelő határozatok […] [végrehajthatók] a gyermek visszavitelének biztosítása érdekében.”

8 A 2201/2003 rendeletnek az „Áttétel az ügy tárgyalására alkalmasabb bírósághoz” című 15. cikke értelmében:

„(1) Kivételes esetben, és ha ez a gyermek alapvető érdekének [helyesen: mindenekfelett álló érdekének] megfelel, valamely tagállamnak az érdemi ügyet [helyesen: az ügy érdemét] illetően joghatósággal rendelkező bíróságai, amennyiben úgy ítélik meg, hogy egy másik tagállam, amelyhez a gyermeket szoros kötelék fűzi [helyesen: egy másik tagállam bírósága, amely tagállamhoz a gyermeket különös kötelék fűzi], alkalmasabb az ügy vagy annak egy meghatározott része tárgyalására:

a) felfüggeszthetik az adott ügyet vagy annak egy részét, és felkérhetik a feleket arra, hogy terjesszenek kérelmet az említett másik tagállam bírósága elé a (4) bekezdéssel összhangban [helyesen: felfüggeszthetik a döntéshozatalt az adott ügy vagy annak egy része tekintetében, és felhívhatják a feleket arra, hogy terjesszenek kérelmet az említett másik tagállam bírósága elé a (4) bekezdéssel összhangban]; vagy

b) felkérhetik egy másik tagállam bíróságát arra, hogy vállalja a joghatóságot az (5) bekezdéssel összhangban.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni:

a) az egyik fél kérelmére; vagy

b) a bíróság hivatalbóli indítványára; vagy

c) egy másik olyan tagállam bíróságától származó kérelem esetén, amelyhez a gyermeket szoros kötelék fűzi [helyesen: amely tagállamhoz a gyermeket különös kötelék fűzi], a (3) bekezdéssel összhangban.

A bíróság hivatalból [helyesen: a bíróság által hivatalból], illetve egy másik tagállam bíróságának kérelme alapján végrehajtott áttételt legalább az egyik félnek el kell fogadnia.

(3) A gyermek akkor tekintendő úgy, mint akit szoros [helyesen: különös] kötelék fűz valamely tagállamhoz az (1) bekezdésben említettek szerint, amennyiben az adott tagállam:

a) vált a gyermek szokásos tartózkodási helyévé azt követően, hogy az (1) bekezdésben említett bíróságot megkeresték [helyesen: bírósághoz fordultak]; vagy

b) a gyermek korábbi szokásos tartózkodási helye; vagy

c) a gyermek állampolgársága szerinti hely; vagy

d) a szülői felelősség jogosultjának szokásos tartózkodási helye; vagy

e) az a hely, ahol a gyermek vagyona található, és az ügy a gyermek védelmét szolgáló intézkedésekre vonatkozik e vagyon kezelésével, megóvásával vagy rendelkezésre bocsátásával kapcsolatban.

(4) A tagállamnak az érdemi ügyet [helyesen: az ügy érdemét] tekintve joghatósággal rendelkező bírósága határidőt állapít meg, amelyen belül a másik tagállam bíróságait meg kell keresni az (1) bekezdéssel összhangban.

Amennyiben a bíróságokat nem keresik meg az adott határidőn belül, a megkeresett bíróság [az eljáró bíróság] folytatja a joghatóság gyakorlását a 8–14. cikkel összhangban.

(5) Az említett másik tagállam bíróságai – amennyiben az ügy sajátos körülményei folytán az a gyermek alapvető érdekeit [helyesen: mindenekfelett álló érdekét] szolgálja – a megkeresésüket követő hat héten belül fogadhatják el a joghatóságot az (1) bekezdés a) pontjával, illetve az (1) bekezdés b) pontjával összhangban [helyesen: az (1) bekezdés a) pontja, illetve az (1) bekezdés b) pontja alapján történő megkeresésüket követő hat héten belül fogadhatják el a joghatóságot]. Ebben az esetben az elsőként megkeresett bíróság [helyesen: az eredetileg eljáró bíróság] megállapítja joghatóságának hiányát. Egyébként az elsőként megkeresett bíróság [helyesen: Egyébként az eredetileg eljáró bíróság] folytatja a joghatóság gyakorlását a 8–14. cikkel összhangban.

[...]”

9 E rendeletnek „A szülői felelősségére vonatkozó határozatok elismerését kizáró okok” című 23. cikke szerint:

„A szülői felelősségre vonatkozó határozat nem ismerhető el, amennyiben:

a) az ilyen elismerés – a gyermek érdekeit [helyesen: mindenekfelett álló érdekét] figyelembe véve – nyilvánvalóan ellentétes azon tagállam közrendjével, ahol az elismerést kérik;

[...]”

10 Az említett rendeletnek „Az eredetileg eljáró bíróság joghatósága felülvizsgálatának tilalma” című 24. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságának joghatósága nem vizsgálható felül. A […] 23. cikk a) pontjában említett közrendre vonatkozó vizsgálat a 3–14. cikkben megállapított joghatósági szabályokra nem alkalmazható.”

11 Ugyanezen rendeletnek „Az érdemi felülvizsgálat kizártsága” című 26. cikke értelmében:

„A határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül.”

## Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

12 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy P és Q közös gyermekei a 2000-ben született V és a 2009-ben született S. 1997-ben kötöttek házasságot. P és Q a 2003-ban bekövetkezett különválásukig éltek együtt. A Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság, Litvánia) 2003. január 6-án bontotta fel a házasságukat. 2006-ban e bíróság megszüntette a házasság joghatásaira vonatkozó megállapodást. Ez utóbbi ítélet értelmében V lakóhelyéül édesanyja, Q lakóhelyét jelölték ki, de a felügyeleti jogot a két szülő közösen gyakorolta. A család időközben 2005-ben elhagyta Litvániát, és Svédországban telepedett le, ahol 2006-ban felvették őket a népesség-nyilvántartásba. S Svédországban született. A két gyermek svédül beszél, és a svédországi Falkenbergben (Svédország) jártak iskolába, ahol az ismerőseik többsége él.

13 2013. november 27-én P észrevette, hogy Q és a két gyermek eltűnt. Bizonyítást nyert, hogy Q felvette a kapcsolatot a falkenbergi önkormányzat szociális osztályával, amely vizsgálatot indított, miután Q azt állította, hogy ő és gyermekei a P által elkövetett bűncselekmények áldozataivá váltak. A szóban forgó cselekményeket bejelentették a rendőrségnek, Q-t és a gyermekeket pedig egy otthonban helyezték el. Néhány hónappal később a P elleni nyomozást lezárták. Ugyanakkor megtiltották számára, hogy kapcsolatba lépjen Q-val és gyermekeivel.

14 2014. március 29-én Q két gyermekét Litvániába vitte. Ebben az időben a szülők közös felügyeleti joggal rendelkeztek a két gyermek tekintetében. A gyermekeket 2014. március 31-én felvették Šilutė város (Litvánia) népesség-nyilvántartásába.

15 2014. április 8-án Q keresetet nyújtott be P ellen a Šilutės rajono apylinkės teismashoz (šilutėi kerületi bíróság) amelyben kérte, hogy e bíróság hozzon ideiglenes intézkedést a lakóhelyre és S felügyeletére vonatkozóan, valamint kérte a két gyermek után részére tartásdíj megítélését.

16 2014. április 11-én P keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz Q ellen, a két gyermek feletti kizárólagos felügyeleti jog megállapítása iránt.

17 Ugyanezen a napon a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság) ideiglenesen S lakóhelyéül az édesanyja lakóhelyét jelölte ki.

18 2014 júniusában P a gyermekek visszavitelére irányuló kérelmet terjesztett elő a Svéd Királyság külügyminisztériumánál (Utrikesdepartementet) az 1980. évi Hágai Egyezmény alapján.

19 2014. szeptember 4-én a Vilniaus apygardos teismas (vilniusi regionális bíróság, Litvánia) elutasította a P által a gyermekek visszavitele iránt előterjesztett kérelmet, és 2014. október 21-én a Lietuvos apeliacinis teismas (litván fellebbviteli bíróság) ezen – az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikkén alapuló – határozatot helybenhagyta.

20 2014. október 18-án a Q távollétében lefolytatott vizsgálatot követően a kérdést előterjesztő bíróság ideiglenesen P-nek ítélte az S feletti kizárólagos felügyeleti jogot.

21 A Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság), amelyhez 2014. április 8-án fordultak, 2015. február 18-án hozott határozatával S lakóhelyéül Q lakóhelyét jelölte ki, és kötelezte P-t, hogy fizessen a két gyermek után tartásdíjat.

22 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy joghatósága a 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésén alapul, mivel e rendelkezés értelmében a kereset Šilutės rajono apylinkės teismashoz (šilutėi kerületi bíróság) 2014. április 8-án történő benyújtásának időpontjában, valamint a keresetnek magához a kérdést előterjesztő bírósághoz 2014. április 11-én történő benyújtásának időpontjában a két gyermek szokásos tartózkodási helye Svédországban volt.

23 A kérdést előterjesztő bíróság előtt P arra hivatkozik, hogy annak érdekében, hogy a szóban forgó alapeljárás a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban maradjon, a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság) által 2015. február 18-án hozott ítélet nem ismerhető el. Az elismerés ezen megtagadásának szerinte a 2201/2003 rendelet 23. cikkének a) pontján kell alapulnia.

24 P elismeri, hogy e rendelet 24. cikke értelmében általában tilos az eredetileg eljáró tagállami bíróság joghatóságának felülvizsgálata. Szerinte e rendelkezés azonban nem hivatkozik az említett rendelet 15. cikkére, amelyre a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság) a joghatóságát alapította. E bíróság ugyanakkor megsértette e 15. cikket azáltal, hogy megállapította a joghatóságát anélkül, hogy arra a kérdést előterjesztő bíróság kérte volna.

25 P szerint továbbá a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság) ezenkívül abból, hogy egy litván bíróság megtagadta a gyermek visszavitelének az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke alapján történő elrendelését, arra következtetett, hogy e gyermek szokásos tartózkodási helye ezentúl Litvániában található.

26 Jóllehet P elismeri azt, hogy a közrendi klauzulát megszorítóan kell értelmezni, azt állítja, hogy a külföldi bíróság által elkövetett súlyos hiba esetén létezik bizonyos mérlegelési mozgástér. P szerint a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság) ilyen hibát követett el, amikor szándékosan

vagy tévedésből nem csak a 2201/2003 rendelet 15. cikkét sértette meg, hanem azt az alapelvet is, amely szerint a gyermekek jogellenes elvitele esetében a végső soron a gyermek eredeti lakóhelye szerinti ország bíróságai döntenek.

27 A kérdést előterjesztő bíróság előtt Q arra hivatkozik, hogy az említett rendelet 24. cikke tiltja valamely tagállam bírósága joghatóságának felülvizsgálatát. Q szerint a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság) által 2015. február 18-án hozott ítélet elismerését csak abban az esetben lehet megtagadni, ha ezen ítélet a közrendbe ütközik. Márpedig Q szerint nem ez az eset áll fenn, hiszen egyértelműen kiderül, hogy P apai kötelezettségeinek nem tesz megfelelően eleget, és hogy S-nek következésképpen az édesanyjánál kell maradnia. Ezt négy különböző eljárásban is megállapították. A gyermekek továbbá Litvániában járnak iskolába, nem áll fenn kockázat egészségükre vagy fejlődésükre nézve, és nem történt szabályszegés. A Vilniaus apygardos teismas (vilniusi regionális bíróság) és a Lietuvos apeliacinis teismas (litván fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy a két gyermeket édesanyjuk jogszerűen vitte Litvániába. A kérdést előterjesztő bíróságnak semmi oka nincs kétségbe vonni az e bíróságok és a litván hatóságok által elvégzett értékelést.

28 Q azt is megemlíti, hogy 2015. február 18-ig P aktívan részt vett a litván bíróságok előtt lefolytatott eljárásokban. Rendelkezett továbbá eljárási eszközökkel ahhoz, hogy megtámadja a meghozott határozatokat. Ráadásul saját elhatározásából állt el azon kérelmétől, hogy V tartózkodási helyét nála jelöljék ki, és így elfogadta, hogy e gyermek anyjával éljen Litvániában. Következésképpen az S feletti felügyeleti jog iránti kérelmével P sérti a két gyermek jogait és jogos érdekeit.

29 E körülmények között a Varbergs tingsrätt (varbergi kerületi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A [kérdést előterjesztő bíróság] köteles-e a [2201/2003] rendelet 23. cikkének a) pontja vagy egyéb rendelkezés alkalmazásakor – e rendelet 24. cikke ellenére – a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutėi kerületi bíróság) által 2015. február 18-án hozott határozat […] elismerését megtagadni, és ennek következtében a jelen ügy tárgyát képező felügyeleti joggal kapcsolatos eljárást lefolytatni?”

## A sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásról

30 A Varbergs tingsrätt (varbergi kerületi bíróság) azt kérte, hogy a Bíróság a jelen előzetes döntéshozatalra utalást a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikke szerinti sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban bírálja el. Kifejti, hogy amióta S az édesanyjával 2014. március 29-én távozott, P-nek nem volt alkalma vele találkozni. Ha az alapeljárás tovább húzódna, az sértené e gyermek érdekeit és befolyásolná az édesapjával való kapcsolatát.

31 E tekintetben meg kell állapítani először is azt, hogy a jelen előzetes döntéshozatalra utalás a 2201/2003 rendelet értelmezésére vonatkozik, amely különösen az EK 61. cikk c) pontja, jelenleg EUMSZ 67. cikk, alapján került elfogadásra, amely cikk az EUM-Szerződés harmadik részének a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó V. címe alatt található, következésképpen ezen előzetes döntéshozatal iránti kérelem az eljárási szabályzat 107. cikkében meghatározott sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás alkalmazási körébe tartozik.

32 Másodszor meg kell állapítani, hogy a jelen ügy egy hatéves gyermeket érint, aki már több mint egy éve el van választva az apjától, és hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint az utóbbinak már nincs lehetősége vele találkozni. Ebből következik, hogy a jelenlegi helyzet elhúzódása súlyosan árthat e gyermek apjával való jövőbeli kapcsolatának.

33 E körülmények között a Bíróság negyedik tanácsa az eljárási szabályzat 108. cikke alapján az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy helyt ad a kérdést előterjesztő bíróság a jelen előzetes döntéshozatalra utalás sürgősségi eljárásban történő elbírálására irányuló kérelmének.

**Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről**

34 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné tudni, hogy a 2201/2003 rendelet 23. cikkének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy olyan körülmények között, mint amilyenekről az alapügyben szó van, e rendelkezés értelmében valamely tagállam bírósága, amely úgy tekinti, hogy joghatósággal rendelkezik ahhoz, hogy valamely gyermek feletti felügyeleti jogról határozzon, megtagadhatja egy másik tagállam azon bírósága által hozott határozat elismerését, amely az e gyermek feletti felügyeleti jogról határozott.

35 Emlékeztetni kell arra, hogy az említett rendelet (21) preambulumbekezdése szerint azon az elgondoláson alapul, hogy a tagállamokban meghozott határozatok elismerését és végrehajtását a kölcsönös bizalom elvére kell alapozni, és az elismerés megtagadásának jogalapját a szükséges minimális szinten kell tartani.

36 Ebben a rendszerben a 2201/2003 rendelet 23. cikkét, amely megállapítja a szülői felelősségére vonatkozó határozatok elismerését kizáró okokat, szigorúan kell értelmezni, minthogy akadályt képez az említett rendelet a jelen ítélet előző pontjában felidézett egyik alapvető célkitűzésének megvalósítása előtt.

37 Bár nem a Bíróságra tartozik az, hogy meghatározza valamely tagállam közrendjének tartalmát, az már rá hárul, hogy ellenőrizze azokat a korlátokat, amelyek között valamely tagállam bírósága e fogalom alkalmazásához folyamodhat annak érdekében, hogy ne ismerjen el egy másik tagállamból származó határozatot (lásd analógia útján: Diageo Brands ítélet, C-681/13, EU:C:2015:471, 42. pont).

38 Továbbá a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.) 34. cikkének 1. pontjában szereplő közrendi záradékkal ellentétben, amely a jelen ítélet előző pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat tárgyát képezte, a 2201/2003 rendelet 23. cikkének a) pontja megköveteli, hogy az elismerés esetleges megtagadásáról szóló határozatot a gyermek mindenekfelett álló érdekének figyelembevételével hozzák meg.

39 Az említett rendelet 23. cikkének a) pontjában szereplő közrendi záradék alkalmazása tehát csak abban az esetben képzelhető el, ha figyelemmel a gyermek mindenekfelett álló érdekére, a valamely másik tagállamban hozott határozat elismerése annyira elfogadhatatlan mértékben ellentétes lenne a megkeresett állam jogrendjével, hogy az valamely alapvető elv sérelmét jelentené. A valamely más tagállamban hozott határozatok érdemi felülvizsgálatára vonatkozó, ugyanezen rendelet 26. cikkében előírt tilalom tiszteletben tartása érdekében a sérelemnek a gyermek mindenekfelett álló érdekére figyelemmel, a megkeresett állam jogrendjében lényegi jelentőségűnek tekinthető jogszabály vagy e jogrendben alapvetőnek elismert jog nyilvánvaló megsértését kell képeznie (lásd analógia útján: Diageo Brands ítélet, C-681/13, EU:C:2015:471, 44. pont).

40 Az alapügyet illetően azonban a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból nem tűnik ki, hogy létezne ilyen jogszabály, amelyet a Svéd Királyság jogrendjében lényegi jelentőségűnek tekintenek, vagy ilyen, e jogrendben alapvetőnek elismert jog, amelyet sértene, ha a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutei kerületi bíróság) 2015. február 18-i határozatát elismernék.

41 P ugyanakkor arra hivatkozik, hogy az említett határozatot nem kell elismerni a 2201/2003 rendelet 23. cikkének a) pontja alapján, mivel az említett bíróság e rendelet 15. cikkének megsértésével állapította meg a saját joghatóságát.

42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az említett rendelet 24. cikke tiltja az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága joghatóságának bármilyen felülvizsgálatát, és kifejezetten pontosítja, hogy ugyanezen rendelet 23. cikkének a) pontja nem alkalmazható ilyen felülvizsgálat elvégzéséhez.

43 Kétségkívül igaz, hogy amint azt P megjegyzi, a 2201/2003 rendelet 24. cikke kizárólag e rendelet 3–14. cikkére utal, az említett rendelet 15. cikkére azonban nem.

44 Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy a 2201/2003 rendelet 15. cikke, amely e rendelet „Joghatóság” című II. fejezetében található, az említett fejezet 8–14. cikkében megállapított joghatósági szabályokat olyan együttműködési mechanizmussal egészíti ki, amely lehetővé teszi valamely tagállamnak e szabályok egyike alapján az ügy elbírálására joghatósággal rendelkező bírósága számára, hogy kivételesen egy másik tagállamnak az ügy tárgyalására alkalmasabb bíróságához tegye át az ügyet.

45 Ebből következik, hogy amint azt a főtanácsnok az állásfoglalása 72. pontjában megállapította, az említett rendelet 15. cikke valamely tagállam bírósága által történő állítólagos megsértése nem teszi lehetővé egy másik tagállam bírósága számára, hogy felülvizsgálja az első bíróság joghatóságát, annak ellenére, hogy az ugyanezen rendelet 24. cikkében megállapított tilalom nem tartalmaz e 15. cikkre történő kifejezett utalást.

46 Végül meg kell jegyezni, hogy a megkeresett állam bírósága – anélkül, hogy ne vonná kétségbe a 2201/2003 rendelet célját – nem tagadhatja meg egy valamely másik tagállamból származó határozat elismerését pusztán azzal az indokkal, hogy úgy ítéli meg, hogy e határozatban tévesen alkalmazták a nemzeti vagy az uniós jogot.

47 P szerint továbbá lehetőség kell, hogy legyen az említett határozat el nem ismerésére, kivéve ha az magát a gyermekek jogellenes elvitelére alkalmazandó, ugyanezen rendelet által előírt rendszer alapját jelentő elveket sérti.

48 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2201/2003 rendelet 11. cikke külön rendelkezéseket tartalmaz azon gyermek visszavitelére vonatkozóan, akit közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtti szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamba jogellenesen elvittek, illetve ott visszatartottak.

49 E cikk továbbá a (8) bekezdésében önálló eljárást ír elő az adott tárgyban hozott egymásnak ellentmondó határozatok esetleges problémájának orvoslása érdekében (lásd ebben az értelemben: Rinau-ítélet, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, 63. pont; Povse-ítélet, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, 56. pont).

50 Következésképpen, még ha azt feltételezzük is, hogy a jelen alapügyben valamely gyermek jogellenes visszatartása miatt nehézség merül fel, az ilyen nehézséget nem egy olyan határozat, mint a Šilutės rajono apylinkės teismas (šilutei kerületi bíróság) 2015. február 18-i határozata elismerésének a 2201/2003 rendelet 23. cikkének a) pontján alapuló megtagadásával kellene megoldani, hanem adott esetben az e rendelet 11. cikkében előírt eljárás alkalmazásával.

51 Az említett eljárás lehetővé teszi a gyermek jogellenes elvitele, illetve visszatartása előtti szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bírósága számára későbbi határozat meghozatalát annak érdekében, hogy biztosítsa a gyermek visszavitelét abba a tagállamba, ahol közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtt a szokásos tartózkodási helye volt.

52 Mindazonáltal emlékeztetni kell arra, hogy a joghatósággal rendelkező bíróságnak – egy ilyen határozat elfogadása előtt – figyelembe kell vennie a visszavitelt elutasító határozat meghozatalának alapjául szolgáló indokokat és bizonyítékokat (Povse-ítélet, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, 59. pont).

53 Az előző megfontolások összességéből az következik, hogy a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2201/2003 rendelet 23. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a gyermek mindenekfelett álló érdekére figyelemmel, a valamely tagállam jogrendjében lényegi jelentőségűnek tekinthető jogszabály vagy e jogrendben alapvetőnek elismert jog nyilvánvaló megsértése hiányában, e rendelkezés nem teszi lehetővé e tagállam azon bírósága számára, amely úgy tekinti, hogy joghatósággal rendelkezik ahhoz, hogy valamely gyermek feletti felügyeleti jogról határozzon, egy másik tagállam azon bírósága által hozott határozat elismerésének megtagadását, amely az e gyermek feletti felügyeleti jogról határozott.

## A költségekről

54 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

**A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 23. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a gyermek mindenekfelett álló érdekére figyelemmel, a valamely tagállam jogrendjében lényegi jelentőségűnek tekinthető jogszabály vagy e jogrendben alapvetőnek elismert jog nyilvánvaló megsértése hiányában, e rendelkezés nem teszi lehetővé e tagállam azon bírósága számára, amely úgy tekinti, hogy joghatósággal rendelkezik ahhoz, hogy valamely gyermek feletti felügyeleti jogról határozzon, egy másik tagállam azon bírósága által hozott határozat elismerésének megtagadását, amely az e gyermek feletti felügyeleti jogról határozott.**

Aláírások